

Przekształcenia i restrukturyzacja przedsiębiorstw w sprawozdaniach finansowych

projekt realizowany w latach 2011-2013

Kierownik projektu: prof. zw. dr hab. Halina Buk

Celem naukowym projektu była identyfikacja niezbędnych procedur i operacji w dokonywanych procesach przekształceniowych i restrukturyzacyjnych przedsiębiorstw w celu poprawnego ujęcia tych zdarzeń w sprawozdaniach finansowych. Uwzględniono tylko tego rodzaju przekształcenia i procesy restrukturyzacyjne, które wymagają szczególnego podejścia metodycznego dla odzwierciedlenia ich w sprawozdaniach finansowych.

Zasadność podjęcia przedmiotowych badań wynika stąd, że zarówno polskie regulacje prawne w zakresie rachunkowości, jak i międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej nie rozwijają tych kwestii merytorycznych, także bardzo skąpa jest literatura z tego zakresu. Tymczasem w realnej polskiej gospodarce dokonuje się wiele przekształceń podmiotów gospodarczych, mają miejsce coraz liczniejsze procesy restrukturyzacyjne całych przedsiębiorstw. Do tych szczególnych przekształceń i restrukturyzacji, mających znaczenie z punktu widzenia sprawozdawczości finansowej, należy zaliczyć następujące dwie różniące się istotnie grupy:

1. przekształcenie przedsiębiorstwa z jednej formy organizacyjno-prawnej na inną, jak przedsiębiorstwa państwowego w spółkę kapitałową, przekształcenie spółki osobowej na spółkę kapitałową bądź odwrotnie, przekształcenie spółki cywilnej na spółkę jawną;
2. przeprowadzenie przyjaznej restrukturyzacji, np. poprzez przeprowadzenie postępowania upadłościowego z zawarciem układu, dokonanie połączenia spółek handlowych, przeprowadzenie podziału spółki handlowej.

Przedmiotem szczegółowych badań były trzy obszary procesów przekształceniowych całych przedsiębiorstw:

1. Wymogi formalne i merytoryczne sprawozdawczości finansowej w trakcie postępowania upadłościowego przedsiębiorcy, z uwzględnieniem wyceny przedsiębiorstwa dla celów sprzedaży w ramach postępowania upadłościowego, przekształcenia spółki kapitałowej w spółkę osobową, a także związane z postępowaniem likwidacji spółki;
2. Skutki bilansowe i podatkowe przekształcenia spółki osobowej w spółkę kapitałową, także oraz przekształcenia spółki kapitałowej w spółkę osobową, z uwzględnieniem prawnych aspektów tego rodzaju połączeń;
3. Implikacje połączenia i podziału spółek w sprawozdawczości finansowej, z uwzględnieniem znaczenia ustalenia parytetu wymiany udziałów w procesie księgowego rozliczenia połączenia.

Skład zespołu projektowego

1.	prof. zw. dr hab. Halina Buk	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Wydział Finansów i Ubezpieczeń Katedra i Rachunkowości Międzynarodowej	kierownik projektu
2.	dr Tomasz Lis	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Wydział Finansów i Ubezpieczeń Katedra i Rachunkowości Międzynarodowej	wykonawca
3.	dr Ewa Wanda Maruszewska	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Wydział Finansów i Ubezpieczeń Katedra i Rachunkowości Międzynarodowej	wykonawca
4.	mgr Olga Grzybek	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Wydział Finansów i Ubezpieczeń Katedra i Rachunkowości Międzynarodowej	wykonawca